

1901. OKTÓBER 5.

Hogy sűt ma a nap! Csodálatos szép őszi idő van, vétek idebenn tölteni az irodában – de hát mit tegyünk, így van ez, ha valakiből komoly üzletember lett! Muszáj volt állást vállalnom – vége a szép bohém időknek! Magyarország, mily mostohán bánsz te a te költőiddel! Odahaza bizonyára görbe szemmel néznének rám, de itt Svájcban senki nem talál kivetnivalót benne, ha egy úriemberből kávéügynök lesz! A társaság alkalmazottja ugyan eleinte kissé magas lóról beszélt velem, de most már ő is látja, kivel van dolga, és egyenrangúként kezel, különösen azóta, hogy rájött, milyen tökéletesen beszélem az angol és a francia nyelvet. „Hogy s mint van ma, Herr Vay?”, kérdi, amikor beállítok a béremért, aztán ő is elbeszéli, hogyan viselte magát a köszvénye, amióta utoljára találkoztunk. Néha azért zsörtölődik, ha nem érkezem meg idejében, és a kuncsaft már vár rám – valamelyik környékbeli kávézó vagy vendéglő tulajdonosa, akit nekem kell elvinnem a Hableányhoz címzett vendéglőbe, hogy ott meggyőződhessek a társaság kávéjának kiválóságáról. Aztán ha a kuncsaft eltávozott, én még elüldögélek a vendéglő teraszán, rendelek magamnak egy pohár vörösbort a saját kontómra, s várom honfitársamat, a sasorrú, egyenes tartású, bozontos ősz szemöldökű öreg ezredest, akivel időnként elüldögélünk itt egy-egy üveg bor mellett, és lejátszunk egy-két csöndes sakkpartit (erősen bosszankodik, valahányszor sikerül megvernem!), míg csak ránk nem sötétedik. Addig is elnézegetem a szomszédos asztaloknál üldögélő hölgyikéket, akad közöttük néhány csinoska. Némelyiknek az ajka között cigaretli fityeg – nem helyeslem ezt a mostanában elharapózott divatot, hogy az asszonyok dohányfüsttel keserítik rózsaszírom ajkaik ízét és sárgít-

ják gyöngyház fogacskáikat, de hát mit tehetek, üzletember vagyok, és különben is, új szelek fújnak, énfélettem meg lassanként eljár az idő.

Nézem a tavat – a teraszról odalátni –, és a nagy, tengerjáró hajókra gondolok, amelyek most útban vannak az óceán hullámain a társaság kávéjával rakterükben, s ködösen azokra az időkre is, amikor szívem még eleven volt, öröm és fájdalom izzó kohójában égett, míg csak ilyen kemény és érzéketlen nem lett; azoknak az éveknél az emléke még mindig megindít, még most is könny szökik a szemembe, ha elgondolom, milyen másként lehetett volna minden! Ha másként fordul a sorsom, te most itt üldögélhetnél mellettem, együtt figyelhetnénk, ahogy a nap a tóba bukik, és felidézhetnénk ifjúságunk napjait, amikor egy másik tó partján ültünk ugyanígy, kéz a kézben! És amikor hazatérnék éjszakára, nem sívár, kietlen hotelszoba várna, hanem meghitt kis lakás, minden bútordarabon, minden kedves tárgyon a te kezded nyoma... Néha, amikor a kikötői irodánkban akad dolgom, s az ablakon kipillantva a ködös távolban hajót látok közeledni – nem ugyan nagy tengerjáró hajót, csak valamelyik luxusgőzöst, amelyik a szomszédos V. kikötőjébe igyekszik –, eljátszom a gondolattal, hátha tévedett az az újság, hiszen megesik az ilyesmi!, és Te mégis épségben megérkeztél úti célodhoz, most pedig visszalátogatsz az óhazába, és V.-be igyekszel te is, mint anynyi honfitársad, hogy eltölts néhány kellemes hónapokat a tó partján. Ha vasárnap sétára indulok a városban, a zsúfolt utcákon nézelődve vagy egy kávézó nyitott teraszán, ahol szakértőhöz illő, kritikus figyelemmel kortyolgotom a kávémat, megesik, hogy mintha téged látnálak a tömegben – apró, karcsú termetet, széles karimájú kalap alól kibugyanó, veres fürtöket –, ilyen-

kor föl pattanok, hogy utánad eredjek, de addigra már elsodortak tőlem, és én sokszor hajnalig csatangolok a takaros, néptelen éjszakai utcákon, remélve, hogy újra megtalálalak; eh, bolondság, ami elmúlt, elmúlt! Ilyenkor, napközben, amikor az üzleti gondoktól zsong a fejem, tudom, hogy bolondság, de esténként a tóparton, amikor a víz visszaveri az ég rózsaszínjét, és távoli harangszót sodor a szél, akkor, akkor...

De nincs idő az ábrándozásra! Csontfejú botjára támaszkodva a tér túlfelén már felbukkant az ezredes – intek a kellnernek, hogy hozhatja a sakktáblát. Már ki gondoltam, ma milyen nyitást alkalmazok – ma enyém a kezdő lépés joga –, legutóbb én játsztam a sötéttel, annak rendje és módja szerint el is veszítettem a partit, de ma... ma én leszek a világos!

BÚCSÚ

*A légben már az ősz rideg fuvalma,
vereslik a korán jött alkonyat.
A sétányon az elmúlás hatalma
sárgára festi már a lombokat.*

*Vadmacska ősz gubbaszt némán a kertben,
a vadszőlőn véres karomnyoma.
Árnyak kísértének kihűlt szívemben,
mely nem kap lángra többé már soha.*

*Kísértetként bolygok a fák között,
keresve eltűnt órák lábnyomát.
Meghitt szobákban, függönyök mögött
az élet nélkülem halad tovább.*

*Szobák mélyén kandallótűz lobog,
visszfénye alvó arcokon remeg.
Éljetek boldogan, ti boldogok!
Idegen voltam mindig köztetek.*

*Alkonypir ég a messzi hegy felett,
a túlsó parton már sötét az ég.
Ki voltam én? Aki téged szeret.
Tükrök játéka volt minden egyéb.*

*Egy sárga ablak a hegyoldalon
hívogatón lángol felém a ködben,
mintha minden – boldogság, fájdalom –
előttem lenne még, és nem mögöttem.*